

Henki & elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti **3** 14.2.2013

ABI ahkeroi

Sivu 3

Kirkkotaide etsii uutta suuntaa

Henkisyys on tullut nykytaiteeseen. Mitä se merkitsee kirkkotaiteelle?

➔ 5

Messulaatikon aarteet kiehtovat pyhäkoulussa

Pyhäkoulu on lasten kirkko, johon osallistuu 23 000 suomalaislasta.

➔ 6-7

Omaishoitajien ahdinko

Kaupunki irtisanoi maksusitoumuksia. Mikä nyt eteen?

➔ 8-9

Kannen kuva:

Cygnaeus-lukion abiturientti Eveliina Kovanen jakelee torstaina 14.2. karkkeja penkkariajelulla. Kevään yo-tutkintoon osallistuu 42 090 abiturienttia. Kuva: Petri Kananen

Yhteiskunnan kehittymistä armottomaksi pitää varoa

Meidän pitää varoa, ettei yhteiskunta kehittyisi armottomampaan suuntaan. Kun hyvinvointivaltio nyky muodossaan uhkaa tulla liian kalliiksi, kun on tarve nopeuttaa opintoja ja pidentää työuria, ja kun Suomen pitäisi tuottaa lisää

korkeatasoista tutkimusta ja luovia innovaatioita, on vaara, että kilpailentaliteetti luo jo varhain voittajia ja häviäjiä.

Porvoon hiippakunnan piispa Björn Vikström valtiopäivien avajaisjumalanpalveluksessa

Facebookissa nähdään

Tule ja tykkää, keskustele ja kommentoi, anna meille juttuvinkkejä ja palautetta.

www.facebook.com/henkijaelama

Kolumni

Aika sille, mitä juuri kukaan ei halua

Kolumnin aiheeksi ehdotettiin ystävänpäivää. Kysyin 6-vuotiaalta tyttömme, mitä ystävydestä pitäisi kirjoittaa. "Kirjoita, että kaikki on kaikkien ystäviä", ehdotti hän. Olin onnellinen siitä, että tuo on lapseni mielestä se, mitä isän pappina pitäisi ystävydestä sanoa.

En kuitenkaan ole ystävyys erityisasiantuntija. Ja jos jotakin ystävydestä tiedän, niin ystävyyttä pitää osoittaa enemmän teoin ja totuudessa kuin neuvoina kirjoituksessa. "Iskä tietää, mitä pitää kirjoittaa", jatkoi tyttömme. Päädyin toiseen aiheeseen siksi, että siitä ei kirkon lisäksi muut juuri puhu: Paastoon ja luopumiseen.

Aikana, jolloin ihminen haluaa olla vapaa haluamaan, mitä tahtoo, pitäisikin vapautua turhasta halusta. Tuo on kirkossakin vaikeaa.

Olen ollut pappina pari päivää yli kymmenen vuotta. Uskaltaisn sanoa, että jumalanpalvelusten esirukousoyrynnöissä en ole vielä törmännyt siihen, että joku olisi pyytänyt apua omaan itsekkyyteen, ylpeyteen tai ahneuteensa.

Syitä tähän voi olla ainakin kolme: 1. noita vaijoja ei ole, 2. noita asioita itsessä on vaikea nähdä, 3. itselle haaliminen ja itsekkyyden harvemmin vaivaavat ihmistä itseään.

Jälkimmäiset vakuuttavat eniten. Muiden itsekkyyden ja ahneuden poistumista on nimittäin kylä pyydetty rukoiltavan.

Martti Lindqvist kirjoitti muutamia kuukausia ennen kuolemaansa: "Mitä vanhemmaksi tulen, sitä epäileväisemmin suhtaudun ihmisen kykyyn luopua ylipäättään mistään". Antti Nylén puolestaan on hämmästellyt sitä, että vaikka lukuisin mittarein voidaan sanoa ihmisen nykyisen elämäntavan johtavan hallitsemattomiin ja peruuttamattomiin muutoksiin, ihmiskunta on kykenemätön muuttamaan suuntaansa. Esko Valtaoja taas totesi jotenkin niin, että ihmiselle tuo luopuminen näyttää olevan lajityypillisesti ihan mahdoton juttu – mutta luottaa pitää siihen, että kyllä ihmisen kekseliäisyys sitten aikanaan selättää ne ongelmat, mitä vastaan tulee. Mitä noissa ajatuksissa kuulet? Toivoa vai toivottomuutta? Positiivisuutta vai vastuuttomuutta?

Kaupanteon perusoppeja on se, että jos jollekin ei kysyntää ole, on syytä vaihtaa tuotetta. Luopumisen ilosanomaa moni ei halua. Onneksi kirkossa kaupankäynnin opeilla saa rauhassa niistä vällillä nenää. Olen siinä luulossa, että jos ihmiselle antaa sitä, mitä ihminen haluaa, ihminen pettyy. Ihminen tahtoo liikaa ja kaikenlaista saadakseen ikinä sitä, mitä tahtoo. Siksi on tärkeämpää oppia tahtomaan vähemmän ja oikeita asioita.

Riku Bucht, Kuokkalan pastor

Vanhan hautausmaan puustoa uusitaan

JANNE KÖNÖNEN

Jyväskylän Vanhalla hautausmaalla uudistetaan lehmuskujanteita kolmessa vaiheessa vuosina 2014–2018. Sen lisäksi heti kaadettaviksi riskipiiksi on tutkimusten perusteella määritelty yhdeksän puuta, jotka tulee kaataa meneillään olevan talvikauden aikana. Puolen vuoden tai vuoden sisällä kaadettaviksi arvioitiin tutkimustulosten mukaan yhteensä 37 puuta.

Kesän 2012 aikana suoritettua kunto-

tutkimuksessa tarkastettiin alueen kaikki lehmukset sekä muita huonokuntoisia puita, pääosin koivuja. Tutkitut puut luokiteltiin eri kuntoluokkiin.

Lehmuskujanteiden huono kunto tuli yllätyksenä. Hautausmaan historiallisen taustan ja kokonaisilmeen säilymisen kannalta on tarkoitus korvata kaadetut puut ja pyrkiä säilyttämään nykyinen kujannenäkymä mahdollisuuksien mukaan.

Etenkin lehmuskujanteiden uudistaminen tulee vaikuttamaan oleellisesti

Vanhan hautausmaan näkymään. Hautausmaa kuuluu Keski-Suomen maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

Puuston ja etenkin lehmuskujanteiden uudistussuunnitelmasta on toimitettu selvitys Keski-Suomen ely-keskukselle ja Keski-Suomen museolle. Jyväskylän seurakunnan hautaus- ja puistopalvelut toimittaa puiden kaatamisesta lupahakemuksen Jyväskylän kaupungin rakennusvalvontaan.

Luonetjärven ja Oravasaaren koulut osallistuvat Virsivisaan

KAARINA HEISKANEN

Kaksi jyväskyläläiskoulua osallistuu Virsivisaan lähes 6 000 koululaisen joukossa. Virsien ihmeelliseen maailmaan perehdyttävä valtakunnallinen visa käynnistyy helmikuussa. Visa on suunnattu 3.-4. luokkalaisten. Mukaan valittuja virsiä paitsi lauletaan, myös liikutaan, kuunnellaan, kuvitetaan ja näytellään.

Jyväskylän koulut ovat aiemmin menestyneet hienosti. Jokelan koulu Palokasta sijoittui finaaliin kolmanneksi vuonna 2007. Kahdessa viimeisessä visassa Jyväskylän koulut sijoituivat hiippakuntavaiheen kisassa toisiksi, eli eivät aivan päässeet finaaliin. Saavutus oli hieno, sanoo kanttori **Jukka Hassinen**, joka kantaa visan järjestelyvastuuta Jyväskylässä.

Virsi on mukava leikkimielinen tieto- ja taitokilpailu, jossa on urheilujuh-

lan tuntua, kun taustajoukot ovat kannustamassa joukkueitaan, Hassinen jatkaa.

Oravasaaren koulun nelosluokan opettaja **Tarmo Laitinen** kertoo, että joukkue lähti mukaan "palkintojen kiilto silmissä".
- Joukkueeseen kuuluvat nelosluokka-

laiset Sofia Virenius, Oskari Frondelius, Jim Nissinen ja Wiljami Rouhiainen.

Koko koulu on harjoitellut virsiä aamunavauksissa ja muutaman kerran koko nelosluokka kanttorin johdolla.

Luonetjärven nelosluokan opettaja **Helinä Viitasaari** toteaa, että joukkue lähtee kisaan hyvällä ja rennolla mielellä. Joukkueeseen kuuluvat **Adalmiina Paukkunen, Vilma Pllana ja Nea Kemppainen**. Koko luokka on harjoitellut joukkueen mukana.

Jokaisella oppilaalla on oma virsivisavihkonen, josta on ollut kiva opetella. Olemme kuunnelleet virsivisan nettisivujen kautta mukavilla säestyksillä äänitettyjä virsiä ja laulaneet mukana. Myös musiikkitunnilla olemme laulaneet virsiä perinteisellä säestyksellä. Jatkossa kisatiimi hieman terävöittää harjoitteluaan...

Paasto meni pannukakuksi

kiikari

KAARINA HEISKANEN

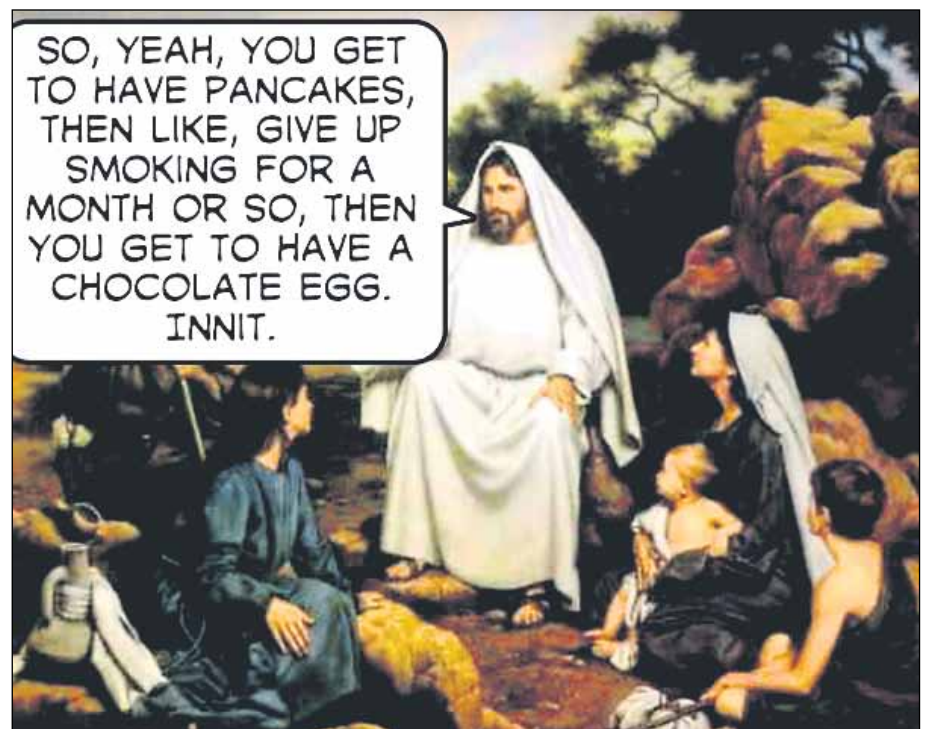
Sosiaalisessa mediassa on tuhkakiviä ja paaston ajan tunnelmissa jaettu kuvaa, jossa Jeesus opastaa paaston salaisuuksia.

Ensin te saatte pannukakkuja, sitten olette tupakkalakossa kuukauden päivät. Sen jälkeen saatte suklaamunia, Jeesus neuvoa kuulijoi- taan.

Pitäkö luterilaisen paastota? Ja onko paasto vain kevennettyä ruokavaliota? Paastopohdintaa voi jatkaa nettiosoitteessa www.ekopaasto.fi.

Profeetta *Jesajan kirja* sanoo aiheesta näin:

Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorrettut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. (Sitten voit saada suklaata. Toim. huom.)

Hautausmaiden kesätyöhön 739 hakijaa

Jyväskylän seurakunnan hautausmaiden ja kiinteistöjen ulkoalueiden hoito- ja ylläpitotehtäviin oli yhteensä 739 hakijaa kesäkaudeksi 2013. Naisia hakijoista on 481 ja miehiä 258. Hakijoiden keski-ikä on 22,5 vuotta.

Seurakunta palkkaa hautausmaille noin sata työntekijää 1-6 kuukauden jaksoiksi. Haku aika hautausmaiden kesätöihin päättyi 1.2. Kutsut haastatteluun lähetettiin viime viikolla. Työntekijöiden haastattelut

tehdään viikoilla 8-9 ja valitut saavat tiedon kesätyöpaikasta 15.3. mennessä. Hautaus-toimen päällikkö Antti Pekuri pitää hakijoiden määrää sopivana. – Ikävää on vain se, että emme voi tarjota työpaikkaa useammalle.

Penkkarit tänään, ja Eveliina Kovanen mallaa erilaisia penkkariasuja. KUVA: PETRI KANANEN

Japani kiinnostaa

Tämän kevään abiturientti Eveliina Kovanen iloitsee linnunlaulusta aamuhämärässä ja haaveilee paremmasta maailmasta.

SIRPA KOIVISTO

1. Miten juhlit koulun päättymistä?

Kavereiden kanssa aikaa viettäen ja nukumalla paljon, ennen kuin aloitan ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisen.

2. Millainen penkkariasu sinulla on? Miksi juuri tämä teema?

Pukeudun vuoden 2010 Amerikan Talentissa esiintyneen Prince Poppycockin tyyliin. Sellaiseen 1800-luvun miesten vaatteiden nykyaikaisempaan versioon ja räikeään meikkiin. Kuvassa oleva asu on ystäväni penkkaripuku.

3. Mitä jäät kaipaamaan kouluvuosista?

Aikaa kun ei ollut vielä niin paljon vastuuta. Pystyi vain opiskelemaan kaikkea ilman, että tarvitsi miettiä "mikä minusta tulee isona".

4. Jännitkö ylioppilaskirjoituksia?

Totta kai sitä jännittää vähän. Itse yritän kuitenkin muuttaa kaiken jännityksen ja stressin motivoiviksi voimiksi, unohtamatta välillä levätä ja tehdä jotain miellyttävää.

5. Mitä mieltä olet siitä, että ylioppilaskirjoitukset voisi toteuttaa sähköisesti?

En osaa sanoa, kun en oikein tiedä, miten se toimisi. Jokainen tekee kokeen omalta kotisohvalta? Ehkä nykyinen käytäntö on tarpeeksi hyvä, sillä kirjoitukset ovat melko mielenkiintoinen kokemus.

6. Mitkä ovat olleet lempiaineitasi koulussa?

Kuvaamataito, filosofia, psykologia ja kielet. Olen aina rakastanut piirtämistä, ja syyt, miksi pyrin juuri Cygnaeus-lukiioon, olivat hyvän sisäilman lisäksi kuvaamataidonluokka ja laaja kurssitarjotin taideaineissa. Filosofia ja psykologia veivät heti mukanaan, tällainen ajattelijatyyppe kun olen ja kielten opiskelu on muuttunut jo harrastukseksikin.

7. Millaisia tulevaisuudensuunnitelmia sinulla on?

Aion mennä Japaniin lukiosta valmistumisen jälkeen kesällä hyvän ystäväni kanssa. Sitten olisi tarkoitus mennä yliopistoon opiskelemaan joko kieliä tai kasvatustieteitä ja sen kautta ulkomaille vaihtoon.

8. Mitkä asiat tuovat sinulle iloa?

Iloiseksi minut saa oikeastaan jo pienimmätkin asiat, kuten linnunlaulu aamuhämärän aikaan, mutta myös muun muassa hymyilevät ihmiset, hyvä ruoka, ystävät ja hetket, jolloin voin todeta auttaneeni toista.

9. Mitä pelkää?

Pelkään ihmisten muuttuvan entistä itsekkäämmiksi, suvaitsemattommiksi tai ylipäänsä sellaisiksi, jotka eivät välitä toisista, vaan hukkuvat älyttömään tehokkuuteen painostavaan yhteiskuntaan. Pelkään maailman muuttuvan liian materialistiseksi, ahneeksi ja välinpitämättömäksi, jossa raha osoittaa suunnan.

10. Mikä elokuva on tehnyt sinuun vaikutuksen?

Todella moni. Suurimmaksi osaksi juuri

sellaiset leffat, jotka eroavat massasta, eivätkä ole mitään perinteisiä Hollywood-leffoja. Leffat, joissa on jonkinlainen syvempi sanoma ja joista huomaa aina jotain uutta, kun ne katsoo uudestaan. Muun muassa *V niin kuin verikosto*, *Lainkuuliainen kansalainen*, *Ink*, *3-Iron*.

11. Mitä harrastat?

Tanssia ja japanin kielen opiskelua. Piirrän ja maalaan myös silloin tällöin.

12. Haluaisitko jäädä Jyväskylään vai mielitkö muulle?

Kyllä sitä mielellään tänne jäisi, vaikka bussilippujen hinnat hirvittävätkin. Sen tiedän, että Helsinkiin en menisi sitten kirveelläkään, mutta Japaniin tai johonkin muuhun maahan olisi kiva päästä vaikka muutamaksi kuukaudeksi tai vuodeksi.

13. Mistä haaveilet?

Paremmasta maailmasta. Ja työstä, jonka kautta voin tuntuvasti auttaa muita ihmisiä. Tietysti myös lottovoitto käy silloin tällöin mielessä.

14. Missä näet itsesi kymmenen vuoden kuluttua?

En osaa ollenkaan sanoa. Haluan tehdä ja kokea vielä niin monia asioita, että on vaikeaa sanoa, mitä niistä olen toteuttamassa juuri kymmenen vuoden kuluttua.

15. Mikä on parasta tässä hetkessä?

Hiljaisuus. Ympärilläni on hiljaista ja ajatuksetkin ovat rauhallisia.

Abit juhliivat penkkareitaan torstaina 14.2. Abikirkko on 20.2. klo 18 Taulumäen kirkossa.

Pääkirjoitus

Money, money, money

Raha aiheuttaa päänvaivaa enimmäkseen vain silloin, kun sitä on liikaa tai liian vähän. En ole koskaan kokenut ensimmäistä, mutta olen ymmärtänyt, että esimerkiksi äkkirikastuneille lottovoittajille raha on jossain mielessä ongelma. Yhtäkkiä pitäisi ymmärtää miten rahat sijoitetaan viisaasti, vaikka aiemmin ei ole välttämättä edes hahmottanut, mitä sijoittaminen tarkoittaa. "Ystäviä" ja avuntarvitsijoitakin voi olla ovella jonoksi asti.

Kun rahaa on liian vähän, silloin se vasta ajatuksissa onkin. Rahalla on roolinsa jokaisessa arjen valinnassa, kun pitää miettiä mihin on varaa, mihin ei. Laskuja mättää eri pinoihin sen mukaan, minkä maksamista voi vielä venyttää. Raha – tai sen puute – pyörii mielessä jatkuvasti.

Rahan puute on tullut yhä tutummaksi myös kunnille, valtiolle ja seurakunnille. Lihavina vuosina kehitettiin, rakennettiin, lisättiin ja laajennettiin. Sekä tiloja, henkilökuntaa että toimintaa. Rajat olivat leveällä, ja toisinaan ne asetti ainoastaan mielikuvitus. Kärjistetyksi voisi sanoa, että talusosaajia tarvittiin enimmäkseen vain laskujen maksamiseen.

Nyt talusosaajille on todellista käyttöä. Jonkun pitää tehdä laskelmia, asettaa rajat ja kertoa, mihin oikeasti on varaa. Jonkun pitää muistuttaa siitä, mikä on välttämätöntä, mikä tarpeellista ja mikä tilanteeseen sopimatonta, tarpeetonta, toimintaa.

Jyväskylässä punnitaan parhaillaan, mihin näistä koreista laitetaan omaishoidon tuki, mihin Lyseon peruskorjaaminen koulukäyttöön. Blondi minussa pitää asiaa päivän selvänä, totta kai ihmiset ensin. Päättäjien joukossa on kuitenkin myös brunetteja ja harmaatukaisia.

Hiljattain valmistunut selvitys kertoo, että kunnilla on 535 lakisäätettä tehtävää. Tehtävien määrä on kasvanut voimakkaasti 1970-luvulta, ja se on edelleen kasvussa. On helppo tajuta, että jos välttämättömien tehtävien määrä lisääntyy, tarpeettomia on karsittava. Kasvavat menot ja kutistuvat tulot sopivat huonosti yhteen.

Hyvinvointivaltion mitta on se, miten hyvin valtio (ja kunnat) huolehtii kansalaisistaan, ihmisistä. Tärkeimpänä tärkeimmistä tehtävistä on, että lapset, vanhuksat, sairaat ja vammaiset saavat tarvitsemansa hoidon ja avun.

Marjo Rönkvist

Keskitalon viralliset sivut Facebookissa sekä blogi Suomen Kuvalehdessä

Jyväskylän seurakunnan entinen kirkkoherra, kirkkohallituksen kansliapäällikkö Jukka Keskitalo on avannut Facebookiin viralliset sivunsa. Hän kirjoittaa sivulla kirkkoon, yhteiskuntaan ja niiden rajapintaan liittyvistä

asioista. Ensimmäisissä päivitksissään hän otti kantaa vankien sielunhoidon järjestelyihin sekä piispa Vikströmin puheseen valtio-päivien avajaisissa. Keskitalo aloitti myös Suomen Kuvalehden sivuilla Rajalla -blogin kirjoittajana.

Omien arvojen vastaisesti toimiminen aiheuttaa uupumusta

Nautimme elämästä silloin, kun elämä kuvastaa omia arvojamme. Joskus teemme asioita vääristä lähtökohdista. Uskomme, että "meidän täytyy" tai haluamme miellyttää ympäristöämme. Jos oma päivittäinen toiminta on

vastoin syvimpiä arvojamme, uuvumme emmekä saa mistään lisäenergiaa. Kun toimimme sisäisten arvojemme pohjalta, kipinä elämässä syttyy päivittäin uudelleen.

www.terveys.fi

Siionin virret – liian pehmoja ruotsalaisille?

Siionin virsiä veisataan urakalla Tikkakosken veisuuratonissa.

OSMO KANGAS

Unohdin kerran pyykkiä laittaessani paidantaskuun Siionin virret. Neljänkymppin pesuohjelman jälkeen kirjasta oli jäljellä muoviset kannet ja pyöreä valkoinen paperimassapallo. Pallon pinnalla oli painomustetahroja, jokunen tunnistettava kirjain, mutta vain yksi kokonainen sana. Armo.

Tuo kotikutoinen testi paljasti sen mikä on Siionin virsien keskeinen sanoma.

Voi olla, että armo ei näyttäydä aivan päällimmäisenä sellaiselle, joka tutustuu näihin virsiin ensimmäistä kertaa. Monet virret ovat aika karuja. Ne kuvaavat ihmistä kaikessa kelvottomuudessaan: itsekästä, ahnetta ja epäluotettavaa otusta. Ne eivät päästä helpolla sitä, joka osoittaa sanat itselleen. Mutta itselleen ne pitää osoittaa. Jos veisaa näitä virsiä ajatellen, että toivottavasti tuo vieruskaveri ymmärtää, että tässä puhutaan juuri hänestä, hukkaa olennaisen. Sen armon, joka viimeistään viimeisessä säkeistössä nousee esiin. Armon nimittäin ymmärtää kunnolla vasta, kun se sattuu omalle kohdalle.

Siionin virsissä on myös ikävää. Kun etsin määritelmää portugalilaisen fado-musiikin termille "sauda-

de", löysin hupaisan jutun. Termin vastineeksi muista kielistä esitettiin suomen sanaa "kaiho", ja musiikillisena kotina tuolle kaiholle Siionin virret ja suomalainen tango. Eipä ihme että tohtori Ammond'teiki levyn, jossa vuorottelivat Siionit ja tangot. Siionin virsien sävelmissä on jotain, joka on saanut monet virsiä levyttäneet nykymuusikot poimimaan niitä levyilleen; näin muun muassa Sakari Kukko, Jukka Perko ja Laura Sippola.

Virsiä on veisattu korvakuulolta opittuna, muistista, ilman säestystä. Ne ovat kansanmusiikkia. Käytössä sävelmät ovat hioutuneet kuin sukupolvelta toiselle periytyneet parhaat ja kestävimmat työkalut.

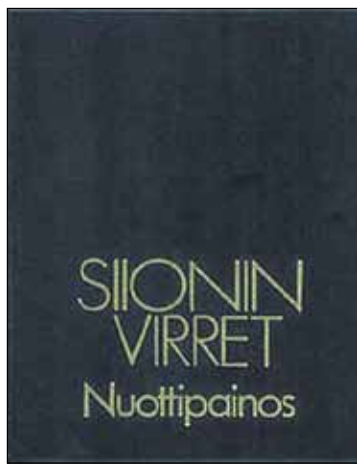
Vaikka nykyinen SV-kokoelma si-

sältää myös uusia virsiä, muun muassa Jyväskylässä vaikuttaneiden Leena Ravantin, Mika ja Teppo Nuorvan sekä Jaakko Löytyn tekemiä, on kirjan vanhin kerrostuma peräisin 1700-luvun Ruotsista. Kirjan ensimmäinen painos oli sen verran kuumaa kamaa, että se piti salakuljettaa tanskalaisesta painosta Tukholmaan. Eräs tuon ajan pastori antoi kirjalle murskakritiikin: "Perkeleen sepittämiä ja helvetissä painettuja!" Pastorin mielestä Jeesus esitettiin noissa virsissä liian lempeänä. Lain saarnakin kuulemma puuttui.

Siionin virsien historia on ollut merkittävä. Ruotsissa ne on lähes unohdettu, kun meillä Suomessa niiden vaikutus on ollut valtava. Ennen kaikkea herännäisyydessä, mutta muutenkin. Nykyisessä kirkkomme virsikirjassa Siionin virsiä on yli viisikymmentä. Kyllä meille sellainen lempeä Jeesus kelpaa.

Kirjoittaja on Herättäjä-Yhdistyksen aluesihteerinä

Siionin virsien läpiveisuuratonloppu: pe 22.2. klo 17-24, la 23.2. klo 8-24, su 24.2. klo 8-9.30 ja klo 12- n. klo 18 kirkkosalissa. Veisuuvälle tarjoihua seurakuntasalissa. Veisuumessu su 24.2. klo 10, Herättäjän pyhä, saarna rovasti Tapio Saunanen. Messun jälkeen kahvit ja ruispuuro.

Miksi?

Askarruttaako mieltäsi jokin kirkkoon liittyvä asia? Voit lähettää kysymyksiä Miksi?-palstalle osoitteella jklrkr.tiedotus@evl.fi

KAARINA HEISKANEN

Miksi ystävänpäivää vietetään 14.2.?

Keskiajalla oli kansanuskomus, että linnutkin aloittavat parittelun vuoden toisen kuun puolivälissä. Nouseekohan tästä uskomuksesta ne ystävänpäiväkorteissa kuvatut linnut ja sanonta, jonka mukaan linnuillakin on kevättä rinnassa? Näin syntyi kuitenkin ajatus, että helmikuun puoliväli on hyvää aikaa kirjoittaa rakkauskirjeitä tai muuten huomioida ihastuksensa kohdetta.

Kuka oli roomalainen Valentinus, jonka muistoksi päivää vietetään?

Kuka Valentinus oli – tai kuinka monta heitä oli – taitaa jäädä mysteeriksi. Catholic Ensyklopaedian mukaan ainakin kolme eri Pyhää Valentinusta mainitaan pyhimysluetteloissa. He ovat marttyyreita, ja heidän muistopäivänsä on 14.2.

Ortodoksisessa pyhimyskalenterisakin on Pyhiä Valentinuksia. Heitä muistetaan kesällä ja syksyllä. Marttyyrien elämään ja kuolemaan ei välttämättä liittynyt erityistä romantiikkaa, mutta he elivät rakastaen Jeesusta Kristusta. Hänen tärkein opetus oli ja on, että rakasta lähim-

mästäsi, joten eiköhän Valentinuksen päivä ole ihan hyvä ystävänpäivä.

Katolisista pyhimyksistä löytyy lisätietoa New advent -sivustolta.

Satu Konsti vs. pastori

Yhden tarinan mukaan piispa Valentinus vihki roomalaisia sotilaita naimisiin.

Toisen kertomuksen mukaan Valentinus neuvoi nuoria miehiä kieltäytymään sotapalveluksesta ja pysyttelemään rakkaistensa luona. Siksi Rooman keisari tuomitsi hänet kuolemaan.

Hengissä

Tee nyt edes yksi ihme, pliis

Sunnuntai 17.2.

2. paastonajan sunnuntai Matt. 4: 1-11

Sitten Henki vei Jeesuksen autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi. Kun Jeesus oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, hänen vihdoinkin tuli nälkä. Silloin kiusaaja tuli hänen luokseen ja sanoi hänelle: "Jos kerran olet Jumalan Poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi." Mutta Jeesus vastasi: "On kirjoitettu: 'Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.'"

Sitten Paholainen vei Jeesuksen pyhään kaupunkiin ja asetti hänet temppeleimuurin harjalle. Hän sanoi Jeesukselle: "Jos kerran olet Jumalan Poika, niin heittäydä alas. Onhan kirjoitettu: 'Hän antaa enkeleilleen käskyn. He kantavat sinua käsillään, ettet loukkaa jalkaasi kiveen.'" Jeesus vastasi hänelle: "On myös kirjoitettu: 'Älä kiusaa Herraa, Jumalaasi.'"

Vielä Paholainen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle, näytti hänelle maailman kaikki valtakunnat ja niiden loiston ja sanoi: "Kaiken tämän minä annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua." Silloin Jeesus sanoi hänelle: "Mene pois, Saatana! On kirjoitettu: 'Herraa, Jumalaasi, sinun tulee kunnioittaa ja ainoastaan häntä palvella.'"

Silloin Paholainen jätti Jeesuksen rauhaan, ja hänen luokseen tuli enkeleitä, jotka palvelivat häntä.

Teksti kuvaa kuuluisaa raamatunkohtaa. Jeesus oli temppeleharjalla. Mitä sanonta merkitsee?

Ajattelen, että paholainen halusi testata Jeesusta siitä, asettaisiko Jeesus itsensä erityisasemaan suhteessa omaan isäänsä. Jos Jumala oli luvannut suojella, niin eikö hän nimenomaan suojelisi Jeesusta, jos tämä hyppäisi alas korkealta paikalta. Mieleen tulee myös ristiinnaulitseminen, jossa ohikulkijat, ylipapit ja jopa ne, jotka oli ristiinnaulittu Jeesuksen kanssa, pilkkasivat ja käskivät hänen astua alas ristiltä.

Jeesuksen tehtävä oli pelastaa ihmiskunta verellään ja kuolemallaan. Jeesus oli loppuun asti kuuliainen Jumalalle ja suoritti hänelle kuuluvan tehtävän kyseenalaistamatta Jumalaa.

Miksi näyttävä ihmeteko olisi ollut Jumalan kiusaamista? Kivien muuttaminen leiviksi olisi tuonut suurta suosiota!

Aika mielenkiintoisesti tuossa tekstissä asetetaan vastakkaisiksi ruumiin ja hengen ravinto... Vai asetetaanko? Voisiko elämän ensimmäinen ehto olla kuitenkin Isän toteutuminen? Ajattelen myös, että Jeesuksen jumaluuksi ei ole uskon asia, vaan se on todellisuus, jota Jeesuksen ei tuossakaan tilanteessa tarvinnut todistaa.

Jeesus olisi mainiosti voinut tehdä sen

ihmeteon. Miksi ei sitten näin käynyt? Mietin, että halusiko Jeesus olla suuri kuningas, joka tulisi suurten fanfaarien soidessa paikalle ja pitäisi itsestään kovaa melua? Jeesuksen tapa osoittaa jumalisuutensa oli siinä, että hän asettui kurjimmankin ihmisen osaan. Hän tuli nälkäiseksi ja jakoi ihmisten osan ja oli Jumalalle kuuliainen loppuun asti. Jeesus antoi elämällään meille esimerkin kuuliaisuudesta. Ja lopulta Jeesus on itse se, joka tydyttää nälkämme. Hän antaa meille itsensä ehtoollisessa, jotta meillä olisi syntien anteeksiantamus ja iankaikkinen elämä.

Mistä voi tunnistaa, että noin loistava idea ei tule hyvältä vaan pahikelta?

Kai vain paha tahtoo hyvän käyttävän omaa asemaansa väärin? Kiusaajan tehtävänä on houkuttaa Jeesus kapinaan isäänsä vastaan. Ja eikö tuo idea tunnu enemmän ärsytykseltä kuin loistokkaalta, koska kiusaajakin tiesi, että kyse on Jumalan Pojasta?

Paastoatko ruoasta tai jostain tavasta?

En paaston aikana paastoa ruoasta enkä oikeastaan mistään pinttyneestä tavasta. Yritän paaston aikana mieltäni omaa elämäni suhteessa muihin ihmisiin ja Jumalaan. Koska olen melko ulospäin suuntautunut, yritän enemmän mieltäni noita

Pastori Päivi Kärkkäinen saarnaa Neulakodin Tilkkutäkkimessussa su 17.2. klo 16.

suhteita. Paastonaika minulla kuluu siis enemmän sisäisessä tutkistelussa, itseanalyysissäkin. Toiset tekevät ikään kuin "tiliä" vuoden vaihteessa, minulla tuo "tilin" tekeminen tapahtuu paastonaikana.

Mitä ovat yleisimmät kiusauksemme tässä yhteiskunnassa? Voiko sitä arvailla?

Olen arka arvailemaan, ja voiko sitä arvaillakaan? Ajattelen kuitenkin, että ehkä yksi kiusauksistamme on se, että tarvitsemme kaiken heti, tässä ja nyt. Yhteiskuntamme on aika itsekeskeinen ja niin usein kävelemme toistemme ohi.

Rajojen asettaminen on meille vaikeaa, vaikka rajat ovat omalta osaltaan rakkauten osoitusta. On niin helppoa hyväksyä lähes kaikki rakkauden nimissä...

Päivi Kärkkäinen

Uskottomuudesta ei selviä ilman sielunhaavoja

Uskottomuudesta selviää, mutta ei ilman sielunhaavoja. Työssäni perheneuvojana olen kuullut sanottavan, että en petä enää koskaan, koska tajuan millaisen haavan tein. Onko se niin, että kun maailma on muuttunut turvatto-

mammaksi, niin ihminen tarvitsee sitoutumisen ja luottamuksen tunnetta, tietoa siitä, että on ihminen, jonka kanssa voin jakaa turvallisesti elämäni? Perheasiain neuvottelukeskusten johtaja Sirpa Salo

Terve itsetunto auttaa tasavertaiseen suhteeseen

Tasavertaiseen suhteeseen tarvitaan kaksi terveen itsetunnon omaavaa ihmistä. Kun oma itsetunto on kohdallaan, pystyy antamaan tilaa kumppanin erilaisuudelle. Rakastamme usein ihmiseen, jonka luonteenpiirteet

poikkeavat omistamme. Jossain vaiheessa ne piirteet alkavatkin käydä hermoille. Ryhdymme muokkaamaan kumppanimme sellaiseksi, jonka toivoisimme hänen olevan. Tiina Kurri Eeva-lehden blogissa

Tilan ja taiteen harmoniaa

Jyväskylän seurakunnan kirkkoissa voi tutustua sekä perinteisempään että modernimpaan kirkkotaiteeseen. Helmiäkin joukosta löytyy.

SIRPA KOIVISTO

Jyväskylän kirkkomaalauksen ehdoton helmi on taidehistorian professori Heikki Hangan mukaan Eero Järnefeltin maalaus *Kristus käy veden päällä*, joka on kansallisestikin tärkeä teos. Alttarimaalaus on Taulumäen kirkossa. - Myös Säynätsalon kirkko on ilahduttavan täynnä sykehdyttäviä yksityiskohtia. Wilho Sjöströmin alttari-taulu ja Carl Fredrik Blomin lehterimaalaukset Korpilahden kirkossa antavat myös ajallista syvyyttä.

Annukka Laineen triptyyksi *Kohtalokas valinta* Keltinmäen kirkossa edustaa uudempaa suomalaista kirkkotaidetta, samoin Pasi Karjulan alttariteos Kuokkalan kirkossa.

- Seurakunnat eivät osta tai tilaa erityisen paljon taidetta. Kun näin tapahtuu, se on aina kakkukahvin paikka, Hanka hymähtää.

Tunnelmallinen kokonaisuus

Vuonna 1929 valmistunut Taulumäen kirkko on suhteellisen runsaasti koristeltu. Kirkon mittasuhteet ja suuri koko muodostavat juhlan kokonaisuuden.

- Kirkon maalaukset ovat malliesimerkki aikakauden kirkkotaiteellisista pyrkimyksistä. Arkkitehtuurin, kuvataiteen ja sisätilan kautta pyrittiin yhdenmukaisen, syvällisen tunnelman luomiseen. Alttaritaulut ja seinämaalaukset sopivat erittäin hyvin tilaan ja tuovat arkkitehtuuriin omaa syvyyttä. Tilan ja maalauksen välillä vallitsee harmoninen liitto.

Kirkon alttaritaulu muodostuu kahdesta teoksesta: Eero Järnefeltin maalauksesta *Kristus käy veden päällä* ja Jonas Heiskan taulusta *Jeesus - Hyvä Paimen*. Useamman taulun yhdistelmä ei ole poikkeuksellinen, mutta aiheyhdistelmä on Hangan mukaan uniikki. Yleensä useamman alttaritaulun yhdistelmässä on keskellä maalaus ristiinnaulitusta, alhaalla ehtoolliseen ja yläpuolella ylösnousemukseen liittyvä teos.

- Ratkaisu johtuu osin siitä, että Järnefeltin maalaus oli jo olemassa, ja sen alle piti myöhemmin maalauttaa toinen taulu.

Alttarisyyvennystä täydentävät Paavo Leinosen seinämaalaukset kuoriosan päädyssä ja sivuilla. Lukuisten enkelimaalauksen vuoksi Taulumäen kirkkoa kutsutaan myös enkelikirkoksi.

Hangan mielestä kuoriosan tunnelmallinen kokonaisuus on ehdottomasti Taulumäen kirkon "se jokin".

- Merkille pantavaa on enkelihah-

mojen ajan henki, 1920-30 -lukujen art deco -tyyppinen virtaviivaisuus, joka näkyy enkeleiden profiilissa.

Maalauksellisia yksityiskohtia löytyy muualtakin kirkosta, kuten katon tähtitaivaasta ja lehterikoristeista.

- Tummat sävyt sulkevat aiheet sisään, joten ne eivät pomppaa sieltä erityisen selkeästi esiin.

Nykytaide avointa tulkinnoille

Kolme vuotta sitten valmistunut Kuokkalan kirkko on jo itsessään ainutlaatuinen taideteos. Alttariteoksen *Jeesus sanoo: Minä olen elämän leipä* on suunnitellut Pasi Karjula.

- Tunnelma Kuokkalan kirkossa on erilainen kuin Taulumäellä, mutta selkeästi yhtä vaikuttava, Hanka sanoo.

- Kuokkalan kirkossa on aika hyvin onnistuttu nykyaiteen kielellä tulemaan mukaan kirkolliseen ympäristöön olematta liian helppo ja itseltään selvä. Nykyaiteessa oleellista on se, että se on avointa tulkinnoille.

Hanka pitää alttariteosta onnistuneena. Ison seinätilan haltuun ottaminen on ollut suhteellisen haastavaa.

Esittävän ja abstraktin taiteen välinen jännite on kuulunut kirkkotaideteeseen 1950-60-luvulta lähtien. Hanka ei ole aina ymmärtänyt miksi.

- Uskonto, kristinusko mukaan lukien, liikkuu abstraktin tasolla ja se on jäsennettävä ymmärrettävään muotoon. Miksi kuvan ja taiteen suhteen olisi jotenkin tärkeämpää pitäytyä vain esittävässä taiteessa?

- Henkisyiden tulo nykyaiteeseen on ollut selvästi havaittavissa muuttaman viime vuoden aikana. Se ei ole suoraan näkynyt kirkkotaiteen elpymisenä, mutta mitään estettä ei ole sille, etteikö nykyaide pääsisi myös kirkkotaiteessa näkyvämmiin esiin.

Uutta taidetta tehdään vähän

Hangan mukaan on vaikea arvioida, mihin suuntaan kirkkotaiteessa ollaan menossa, koska uutta taidetta tehdään vähän. Eniten huomiota ovat viime vuosina herättäneet Kuutti Lavosen ja Osmo Rauhalan maalaukset Tyrvään kirkossa.

- Projektin suosio osoittaa, että kirkkotaiteen avulla voidaan liikuttaa ainakin massoja, toivottavasti myös mieliä. Tämän kaltaisella tekemisellä on paljon potentiaalia, jota ei kirkossa ole ehkä osattu hyödyntää ja ottaa käyttöön. Tyrvällä tässä onnistuttiin ja myös Kuokkalan kirkko on saanut osansa nykyajan huomiosta.

Jyväskylän yliopiston taidehistorian professori Heikki Hanka pitää Kuokkalan kirkon alttariteosta onnistuneena. KUVA: SIRPA KOIVISTO

Kohtalokas valinta Keltinmäen kirkossa

SIRPA KOIVISTO

Jyväskylän seurakunnan uusimpia taidetehostuksia on taiteilija Annukka Laineen kolmiosainen maalaus *Kohtalokas valinta*, joka on Keltinmäen kirkossa. Tamperealainen Annukka Laine on perehtynyt syvästi kuvan teologiaan.

- Maalaukset eivät ole vain Raamatun kuvitusta, vaan niissä näkyvät myös oman elämän kivut ja kaipaukset. Lähtökohtana on Raamatun Sana sekä omasta elämäntilanteesta syntyvät kokemukset, Laine kertoo.

Kohtalokas valinta on kuvaus syntiinlankeemuksesta, jossa Eeva ottaa hyvän- ja pahantiedon puusta kielle-

tyn hedelmän. Kärsimyksen ohella teoksesta välittyy myös toivo.

- Vaikka elämä on usein raadollista, kaiken keskellä on Jumala. Vanhan Testamentin syntiinlankeemuksesta annettiin lupaus lunastuksesta.

Annukka Laine: Kohtalokas valinta.

Laine on iloinen siitä, että maalaus löysi kodin Keltinmäen kirkosta. - Hienoa, että seurakuntalaiset itse keräsivät rahaa taidetehostukseen.

Laine on viimeisen 15 vuoden ajan keskittynyt pääosin sakraaleihin, Raamatun kertomuksiin, pohjautuviin töihin. Öljyväri- ja guassi-tekniikalla toteutetut työt ovat mosaiikkimaisia ja töissä on vahvat, selkeät värit. Laine on maalannut muun muassa Espoon Leppävaaran kirkon alttariteoksen vuonna 2011.

Kohtalokas valinta siunataan käyttöön Keltinmäen kirkon messussa 17.2. klo 10. Taiteilija Annukka Laine osallistuu messuun.

Pyhäkoulussa opitaan leikin avulla

Vastaleivotun pullan tuoksu leijuu Kuokkalan kirkon eteisessä ja toivottaa messuvieraat tervetulleiksi. Ihmiset huikkaavat toisilleen eteisessä hyvät huomenet. Tammikuun hiljaiseksi sunnuntaiksi väkeä on runsaasti, 146 kirkkoverasta, enimmäkseen varttunutta väkeä, mutta myös joitakin nuoria aikuisia lapsineen.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Kirkkokansan aloittaessa alkuvirttä 233 Oi Isä, Poika, Henki Herran, nimeesi meidät kastettiin, messukulkue tulee kirkkoon. Kulkueessa on aina, ja niin nytkin, myös pieniä pyhäkoululaisia ohjaajineen.

Alkusanon jälkeen pastori **Riku Bucht** kutsuu pyhäkoululaiset kirkon etuosaan. Lapset ja kirkkokansa laulavat Jumalan kämmenellä ja pappi antaa pyhäkoululaisen kantaa lyhtyyn tulen ja lähettää joukon messusta pyhäkouluun.

Pyhäkoululaisia on tällä kertaa kuusi, viisi tyttöä ja yksi poika, kaukaisin osallistuja Mikkelistä asti.

Pyhäkoululaisten ikä vaihtelee 2–11 vuoteen ja määrä kerrasta riippuen 2–12. Ohjaaja mukauttaa sisälön paikalla olevien lasten iän huomioiden.

– Kaikki kirkkoon tulevat lapset saavat halutessaan tulla pyhäkouluun ja vanhemmat voivat tulla pienten mukaan, jos lapsi ei yksin rohkene, pyhäkoulunohjaaja **Kati Toivio** sanoo.

Kati Bucht on toisena aikuisena mukana ohjaajan rinnalla.

Messulaatikko täynnä havaintovälineitä

Kirkkosalin takaosan pyhäkoulutilassa lapset asettautuvat kotoisesti latiatyynyille rinkiin alttarin eteen. Alku-ujostelun jälkeen seuraa nimihuuto ja yhteislaulu. Kaikki lapset eivät tunne toisiaan entuudestaan.

Kati Toivio alkaa koputella edessään olevaa värikästä messulaatikkoa ja nostaa sieltä esiin erilaisia litur-

giaan liittyviä havaintovälineitä. Lapset seuraavat tarkkaavaisina. Ensin nousee kolme valkoista liinaa, Pyhän Kolminaisuuden symboli.

Koska päivän teemana on Jeesuksen kaste, yhden liinan päälle tulee vesiasia. Lapset tömistävät jalkojaan ja sanovat ohjaajan perässä ”Jumala loi maan”. Toisen liinan päälle tulee kynttilä ja lapset toistivat käsiään taputtaen: ”Jeesuksena Jumala on käsin kosketeltava.” Kolmannen liinan päälle tulee lintu: ”Pyhä Henki on kanssamme kuin tuuli.”

Valteri Bucht, 8, sytyttää alttarille kynttilän, **Martta Toivio**, 3, soittaa triangelia. Ohjaajan rauhallinen ääni kuljettaa tarinaa eteenpäin.

Laatikosta nostettavat esineet kiinnittävät lasten huomion ja he noudattavat annettuja ohjeita innokkaasti.

– Lapset rakastavat lauluja, samoin leikittäviä rukouksia ja kristillisiä loruja, Toivio tietää.

Yhteislaulua ja rukousta

– Me käymme lasten kanssa läpi messun kaavaa pienimuotoisesti. Pyhäkoulu on lasten oma jumalanpalvelus, erityisesti tämän talven valtakunnallinen suunnitelma on keskittynyt messuun ja sen kulkuun, pyhäkoulunohjaaja Kati Toivio valottaa pyhäkoulun olemusta.

– Koska alkuliturgia helposti venähtää pitkäksi ja saattaa viedä jopa koko pyhäkouluajan, olemme ohjaajien kesken sopineet, että jokainen ottaa liturgiasta mukaan sopivaksi katsomansa päivän teemaan liittyvän osion.

Lapsiryhmän isommat osallistuvat yhteislauluun ja hiljentyvät rukouk-

seen pienimpien tarkkaillessa tilannetta. Sen jälkeen kaikki saavat nostaa messulaatikosta linnun ja lennättää sitä vuorotellen ilmassa. Samalla he kertovat kuulumisensa, jonkin mukavan tapahtuman viikon varrelta.

Liturgiaan sisältyy oma synnintunnustus, ja lapset saavat kertoa mikä heidän mieltään painaa ja yhtyä ohjaajan lausumaan lyhyeen rukoukseen.

Päivän evankeliumia vastaa pyhäkoulussa joku Raamatun kertomus tai kristillinen aihe. Evankeliumin voi lukea lukutaitoinen lapsi tai ohjaaja.

Tällä kertaa ääneen pääsee vasta 5-vuotias **Kerttu Toivio**, joka lukee tekstin sujuvasti ja ilmeikkäästi *Lasten Raamatusta*.

Askartelua päivän aiheesta

Kati Toivio avaa aiheita lasten kanssa keskustellen ja leikkien, erilaisia havaintovälineitä käyttäen. Sitteen siirrytään ison pöydän ääreen askartelemaan päivän aiheesta.

Lapset ryhtyvät värittämään valmiiksi tehtyä pahvipuuta ja mustavalkoista piirroskuvaa, joka esittää Jeesuksen kastetta. Askartelun lomassa ohjaaja juttelee kuvan aiheesta ja vastailee lasten kysymyksiin.

Ohjaajien tukena on *Pyhäkoululehti*, jonka ohjeiden mukaan on mahdollista edetä. Askartelutehtävien ideoinnissa auttavat alue seurakunnan lapsityöntekijät.

Tunti alkaa täytyä ja lasten väritystehtävät ovat valmistumassa. Kirkkosalin puolella messu on edennyt ehtoollisvaiheeseen ja vanhemmat hakevatsensa ehtoollispöytänsä. Lap-

Kerttu Toivon väritystyö on valmis. KUVA: SAMI SAARENPÄÄ

set malttavat olla yllättävän hyvin jonnossa.

Ehtoollisen ja siellä saamansa siunauksen jälkeen lapset vielä palaavat pyhäkoulutilaan, jossa jaetaan pe-

rinteiset lammastarrat ja oma *Pyhäkoululehti*.

Sitten onkin jo aika siirtyä kirkkomehuille aikuisten nauttiessa kirkkokahveja.

Pyhäkoulua käy Suomessa yli 23 000 lasta

Pyhäkoulu on seurakunnan järjestämää toimintaa pienille ja kouluikäisille lapsille. Se on luonteeltaan sekä kerhon että jumalanpalveluksen kaltainen. Pyhäkoulusta käytetäänkin nimitystä lasten kirkko.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Pyhäkoulu on syntynyt Englannissa teollistumisen mukanaan tuomien vaikeuksien seurauksena. Sen aloitti kirjapainaja **Robert Raikes** vuonna

1781. Työmuodon tarkkaa tuloa Suomeen ei tunneta.

Nurmijärven kappalainen **Johan Fredrik Bergh** käynnisti pyhäkoulun pitäjän kaikilla kylillä 1832. Taustalla oli jo 1600-luvulla kehittynyt kiertokoulu.

Evankelis-luterilaisen kirkon pyhäkouluihin osallistui kirkon nelivuotiskertomuksen mukaan vuonna 2011 yhteensä reilut 23 000 lasta. Pyhäkoululaisten määrä vastaa 5,7 prosenttia 5–11 -vuotiaiden ikäluokasta. Pyhäkouluryhmiä oli 1 300 joista Jyväskylän seurakunnassa oli 21.

Ryhmien määrä laski tarkastelu-

jakson (2008–2011) aikana 20 prosenttia ja pyhäkoululaisten määrä 18 prosenttia.

Pyhäkouluihin osallistuneiden lasten määrä on ollut pitkään laskussa, mutta tarkkoja lukuja määrän laskusta ei voida esittää pitemmältä ajanjaksolta, koska vuodesta 2005 pyhäkoulujen tilastointi on muuttunut.

Sunnuntai yleisin pyhäkoulupäivä

Pyhäkoulut kokoontuivat edelleen useimmiten sunnuntaisin, joskin

muina aikoina kokoontuvien ryhmien määrä oli lisääntynyt. Ryhmistä 63 prosenttia kokoontui sunnuntaisin (73 prosenttia vuonna 2007).

Vuonna 2011 pyhäkoulujen ohjaajina toimi koko maassa 3 300. Jyväskylän seurakunnassa ohjaajina toimi tuolloin 44 henkilöä. Vapaehtoisten määrä on kertomuskaudella vähentynyt reilun viidenneksen.

Pyhäkoulutyön koordinointi on useimmissa seurakunnissa yhdistetty jonkin muun työntekijän tehtäviin. Noin 65 prosentissa seurakunnista pyhäkoulutyö koordinoitiin

näin.

Vain kahdessa prosentissa seurakunnissa toimi kokoaikainen pyhäkoulusihteeri (4 prosenttia vuonna 2007), ja joka kymmenennessä seurakunnassa osa-aikainen tai sivutoiminen.

Joka kymmenennessä seurakunnassa koordinoinnista vastasi vapaaehtoinen tai palkkioiminen avustaja. 16 prosentissa seurakunnista pyhäkoulutyön koordinointi ei ollut osoitettu kenellekään.

Jyväskylän seurakunnassa pyhäkoulutyötä koordinoi osa-aikainen pyhäkoulutyön kehittäjä.

Pappilan perhepyhäkoulussa viihtyvät niin lapset kuin aikuisetkin

Vanhan pappilan rippikoulusalissa kokoontuu joka toinen sunnuntai kello 16 perhepyhäkoulu. Osanottajamäärä vaihtelee 13–15. Lasten lisäksi mukana on useita aikuisia. Vapaaehtoisina ohjaajina toimivat muun muassa Eija Pakkala ja Anu Lahtinen.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Tuolit on valmiiksi ryhmitelty puoli-kaareen tyhjän pöydän eteen. Lapset rakentavat itse alttarin, asettelevat liinan, kynttilät ja muut esineet totuneesti paikalleen. Ryhmän jäsenet tuntevat toisensa.

Messulaatikko on täälläkin käytössä ja liturgia etenee lattialle asetettujen esineiden avulla. Lauletaan yhdessä lasten virsiä, rukoillaan. *Isä meidän* -rukous lausutaan yhteen ääneen, ja se myös leikitään.

Lahtisen perhe, isä Janne, äiti Laura Vertainen sekä lapset Oskari, 10, Olavi, 9, Johannes, 7, ja Elias, 4, käyvät Pappilan pyhäkoulussa Peräjäviedeltä saakka.

– Kun asuimme vielä kaupungin keskustassa ja perheeseemme syntyi vauva, oli luontevaa tulla tänne. Pappilan pyhäkoulussa annetaan hyvää kasteopetusta, jota haluamme lapsillemme tarjota, Vertainen kertoo.

Mikä äidin mielestä on pyhäkoulun vetonaula, joka saa lapset tulemaan mukaan?

– Uskallan sanoa, että lapsia aidosti kiinnostaa kristillinen perussanoma, Vertainen uskoo.

– Voi olla, että lähteminen on joskus vaikeaa, mutta pyhäkoulun jälkeen kaikki menemme kotiin hyvillä mielin. Tämä paikka on tullut tutuksi, on hartaushetki, askartelua, leik-

kiä ja vielä hyvää syötävääkin. Pyhäkoulun lopuksi täällä tarjotaan kaakoa ja Eija Pakkalan tekemiä herkullisia sämpylöitä, Vertainen kiittelee.

– Sitä paitsi vanhempina saamme täältä asiantuntevaa ohjausta myös vaikeampiin kristillistä uskoa koskeviin kysymyksiin.

”On tärkeää, että lapset oppivat tuntemaan hyvin omat hengelliset juurensa, koska se auttaa suhtautumaan luontevasti myös muihin uskontoihin.”

Lahtisen perheen kristillinen kotikasvatus on normaalia lapsiperheen elämää, johon kuuluu iltarukous, *Raamattun* lukua ja kirkossakäyntiä. Lapset ovat käyneet seurakunnan päiväkerhoa, nuorimmainen käy vieläkin.

Äitinä Laura Vertainen toivoo, että pyhäkoulut saisivat jatkua, koska niissä on esillä kristinuskon ydin lapsille sopivassa muodossa.

”Mukavinta on askartelu”

Oskari Lahtinen on käynyt pyhäkoulussa useita vuosia.

– Olen kova rakentelemaan legoilla ja minua pyydettiin rakentamaan legoista tilanne, jossa Johannes Kastaja kastaa Jeesuksen. Tässä on puita, kukkia ja Jordanvirta, jossa kastetointo on menossa, Oskari esittelee ylpeänä työtään toisille lapsille.

– Mukavinta pyhäkoulussa on askartelu ja uusien asioiden opettelu. Olen saanut täältä myös uusia kavereita,

Oskari listaa pyhäkoulun plussia.

Eija Pakkala uskoo lujasti, että pyhäkoulu on hienoisesta notkahduksesta huolimatta tulevaisuuden työmuoto. Käytettävissä on innokkaita vapaaehtoisia ohjaajia ja laadukkaasti toteutettu pyhäkoulu on osallistujilleen ilmainen.

– Elämme monikulttuurisessa maailmassa ja on tärkeää, että lapset oppivat tuntemaan hyvin omat hengelliset juurensa, koska se auttaa suhtautumaan luontevasti myös muihin uskontoihin. Ulkomailla ollessamme lastemme kavereina oli muun muassa hinduja ja juutalaisia. Lapset alkoivat itse kysellä, mihin me sitten uskomme. Silloin oivalsin, miten tärkeää oman uskonnollisen perinnön välittäminen lapsille on, Pakkala sanoo.

**Uusia pyhäkoulu-
muotoja kehitteillä**

Jyväskylän seurakunnan pyhäkoulutyön kehittäjä Eila Kangas suunnittelee ja toteuttaa ohjaajien koulutusta ja virikeiltoja, joissa esitellään ideoita ja tuoreita opetusmenetelmiä. Pyhäkoulu voisi Kankaan mukaan olla myös teematapahtuma: esimerkiksi luontopyhäkoulu, kokkauspyhäkoulu, pyhäkouluparkki, jossa lapset ovat pari tuntia ja vanhemmat voi käydä asioillaan sillä aikaa. Kehittelymahdollisuuksia on rajattomasti.

Pyhäkoulunohjaajat ovat alkaneet käyttää sosiaalista mediaa yhteydenpitovälineenään, ja tätä on tarkoitus vahvistaa. Kehittelytyötä koordinoi työryhmä, jossa on työntekijöitä ja vapaaehtoisia pyhäkoulunohjaajia.

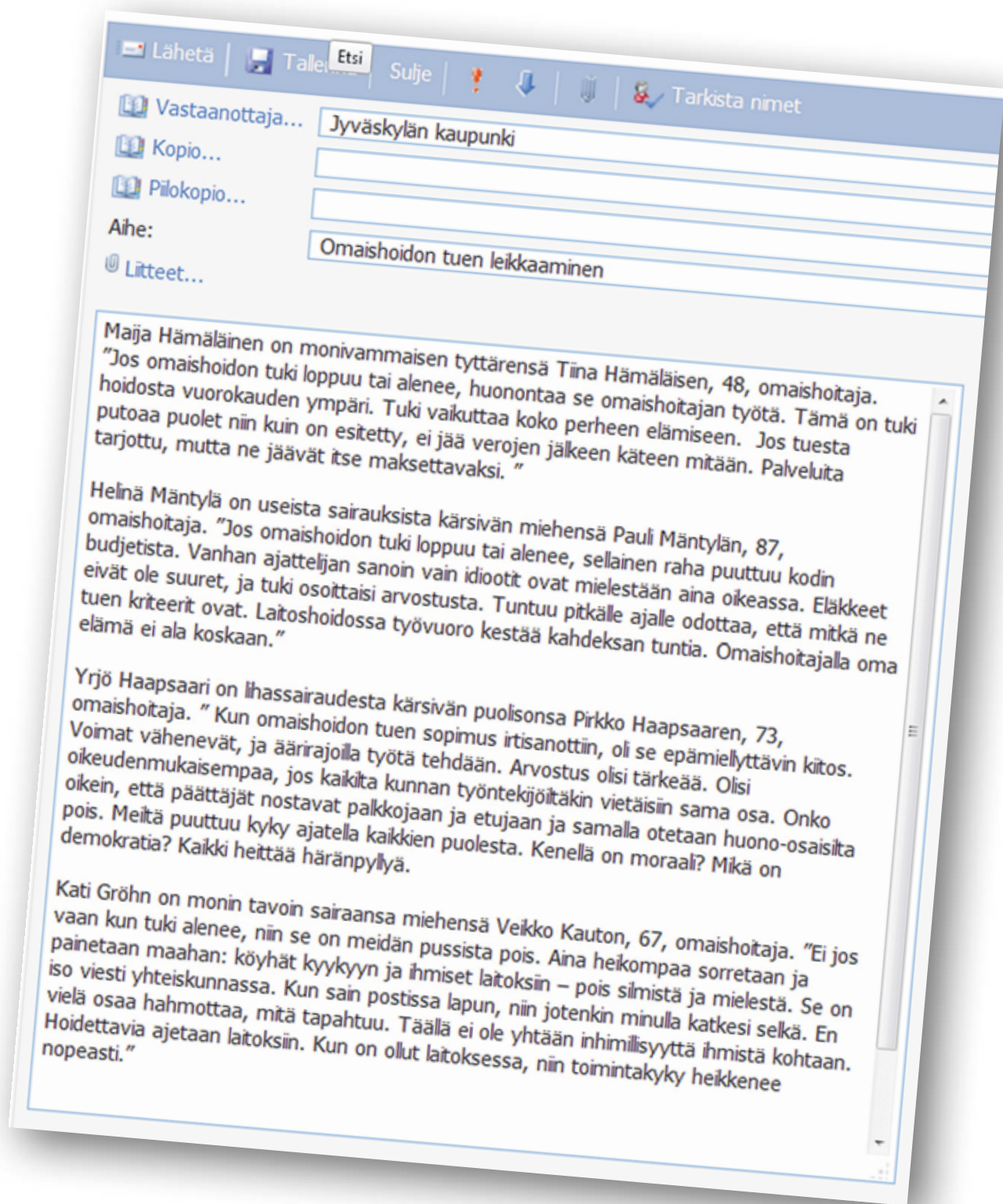
– Vapaaehtoisissa ohjaajissa meillä on vielä paljon käyttämättömiä resursseja. Esteenä ovat palkattujen työntekijöiden asenteet, joita on perattava, Kangas toteaa.

Pyhäkoulun ohjaaja Kati Toivio lukee tyttärelleen Martalle.

Lapset osallistuvat ehtoolliselle yhdessä vanhempiansa kanssa.

“Törkeää ja kohtuutonta”

Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry:n toiminnanjohtaja Merja Salanko-Vuorela on pöyristynyt Jyväskylän päätöksestä leikata omaishoidon tuesta. Hän pitää kaupungin menettelyä törkeänä. Kaupungin kaikki omaishoitajien yli 800 sopimusta irtisanottiin, ja 130 alimpaan tukiluokkaan kuuluvan omaishoitajan sopimusta ei enää uusita. Alimpaan maksuluokkaan jää 140 tuen saajaa. Tukia leikataan myös kahdesta ylimmästä maksuluokasta.

PETRI KANANEN

On törkeää ja kohtuutonta, että tuen saamisen kriteereitä muutetaan. Omaishoitajien panos

on sama kuin koko sosiaalipuolen henkilökunnan. Nyt vain pyritään nipistämään, mistä helpolla voidaan. Tässä luotetaan siihen, että ihmiset eivät jätä lähimmäisiään, Salanko-Vuorela pamauttaa.

Rahallisesti omaishoidon tuesta nipistetään Jyväskylässä puoli miljoonaa. Vanhoilla sopimuksilla ja maksatuksilla rahaa olisi kulunut 3,8 miljoonaa euroa. Nyt uudet sopimukset keventävät kaupungin kukkaroa 3,3 miljoonaa.

Uhkana että alimmat tuet lopetetaan kokonaan

Salanko-Vuorela näkee tulevaisuuden uhkana, että Jyväskylässä lakkautetaan kokonaan omaishoidontuen alimmat tuet.

- Pitää muistaa, että omaishoidon tukea ei lopeteta, vaan korvausperusteet muuttuvat. Määrittelemme jokaisen tuensaajan tarpeet, Jy-

väskylän kaupungin vammais- ja vanhuspalveluiden vastualuejohtaja Sirkka Karhula sanoo.

Kun menoja leikataan, niin kulut nousevat toisaalla. Jyväskylässäkin lisätään omaishoidon tuen korvaajaksi kotihoitoa, siivouspalvelua, perhehoitoa ja lyhytaikaishoitoa. Karhulan mukaan palvelujen tarve arvioidaan ja niitä lisätään. Tuki- ja siivouspalveluja toteutetaan työllistämistukitoimin. Kustannuksia niistä tulee kaupungille ja palveluiden ostajille.

Palvelujen saaminen saattaa vähentää omaishoitajan saamaa rahallista tukea.

Palvelut tuotetaan nykyisillä resursseilla

Paljonko kaupunki säästää, jos toisaalla lisätään menoja?

Palvelutuottaminen maksaa, sen jokainen tietää. Palvelut tuotetaan kuitenkin olemassa

olevilla resursseilla ja rahalla. Ei lisärahalta.

Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry:n mukaan Jyväskylässä on omaishoidon asiat hoidettu tähän saakka paremmin kuin keskimäärin Suomessa. Jyväskylässä on 7,6 omaishoitajaa tuhatta asukasta kohden, kun koko maassa jokaiselle tuhannelle asukkaalle on keskimäärin 7,2 omaishoitajaa. Nyt Jyväskylä putoaa valtakunnallisen keskiarvon huonommalle puolelle.

Omaishoitajat ja läheiset -liitto on huolestunut Jyväskylän tilanteesta. Se lähettikin vetoomuksen Jyväskylän perusturvalautakunnalle, jossa tuomitaan menossa olevat tuen leikkaukset.

Sirkka Karhulalle omaishoidon tuen leikkaamis päätöksen toteuttaminen on hänen työuransa vaikeimpia tehtäviä.

Olemme erittäin pahoillamme, mihin Jyväskylässä on jouduttu menemään. Jyväskylän kaupungin päättäjiltä on annettu reunaehdot.

Kotihoidon kokonaiskuva puuttuu

Suomessa on 1970-luvun alusta lähtien lainsäädännössä edellytetty, että kunnan ja valtion kuuluu vastata vanhusten ja vammaisten tarpeista sekä hoidosta. Perheitä laki ei tähän velvoita. Tilanne on sama kaikissa Pohjoismaissa, kertoo yhteiskuntapolitiikan professori Teppo Kröger Jyväskylän yliopistosta.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Omaishoidon tukijärjestelmä on varsin tuore. Kyseessä on joidenkin kuntien kokeilusta 1980-luvun alussa syntynyt ja -84 voimaan astuneeseen sosiaalihuoltolakiin mukaan otettu tukimuoto, joka -90-luvulla sai omat asetuksensa ja omaishoitotuen lain.

Suomessa tilanne on mielenkiintoinen sikäli, että vaikka omaishoidon tuki on lakisääteinen etuus, sen toteuttamisessa on jätetty yksittäisille kunnille laaja harkintavaltta.

Lainsäädäntökin sisältää oletuksen, että kunnilta on saatavissa palveluja silloin kun niitä tarvitaan. -70- ja -80-luku olivat palvelujärjestelmän nopeaa kasvukautta. Kehitys pysähtyi -90-luvun alun lamaan, jolloin määriteltiin uudestaan, kenelle palveluja tarjotaan ja missä tilanteissa.

Uudelleenmäärittely leikkasi palveluja saavien vanhojen ihmisten osuuden kotihoidossa ja kotipalveluissa radikaalisti liki puoleen entisestä. Palvelut kohdistettiin aiempaa pienemmälle ryhmälle, kaikkein vanhimmille ja eniten apua tarvitseville.

– Määrittely tehtiin sinänsä tarpeen perusteella. Mutta se merkitsi, että huomattavan suuri joukko putosi jo tuolloin julkisen sektorin tarjoamien palvelujen ulkopuolelle. Omaisten vastuulla on koko ajan yhä sairaampia ja yhä enemmän apua tarvitsevia vanhoja ja vammaisia ihmisiä. Aikaisemmin omaisten antama hoiva täydensi julkisia palveluja, nyt siitä on tullut pitkälti julkisia palveluja korvaava.

Omaisten odotukset ovat kasvaneet

Kröger ymmärtää hyvin, että omaisten odotukset kunnan tarjoamaan tukeen ovat viime aikoina kasvaneet. Vaikka omaishoidontuen euromäärä on vuosien varrella lisääntynyt, se kuitenkin kattaa vain pienen osan läheistään hoitavista omaisista. Tuen ulkopuolelle jäävillä on kaksi vaihtoehtoa: ensinnäkin yksityisten palvelujen käyttäminen ja kotitalousvähennyksen hyödyntäminen. Toinen vaihtoehto on, että perhe lisää omaa vastuutaan huolimatta siitä, että laki ei siihen velvoita. Käytännössä tämä on monessa perheessä pakon sanelemaa, jotta elämästä jotenkin selvitään.

Pitäisikö kansalaisia nykyistä enemmän valistaa mahdollisuuteen, että he voivat vanhoilla päivillään jäädä yhteiskunnan avun ulkopuolelle? Vanhuspalvelujen resurssien niukkuudesta on Suomessa puhuttu Krögerin mukaan jo liiankin paljon. Niin paljon, että monet vanhukset eivät rohkene odottaa juuri mitään julkisilta palveluilta.

– Mielestäni ollaan hakoteillä, jos ajatellaan, että ihmisen on tultava toimeen jatkossa aivan yksin. Pohjoismaisen ajattelumallin mukaisesti julkisella sektorilla on omat tehtävänsä ja se on se viimesijainen asioiden takaaja ja turvaaja tilanteissa, jossa omat ja perheen voimavarat eivät riitä. Olen sitä mieltä, että koko vastuuta omaishoidosta ei pidä säilyttää millekään yksit-

– Omaisten vastuulla on koko ajan yhä sairaampia ja yhä enemmän apua tarvitsevia vanhoja ja vammaisia ihmisiä, sanoo professori Teppo Kröger.

täiselle toimijalle mutta ei myöskään perheelle. Tarvitaan erilaisia yhdistelmämuotoja.

Tutkittua tietoa niukasti

Omaishoidon kehittämistyötä vaikeuttaa Suomessa se, että täällä kuten muissakin Pohjoismaissa on toistaiseksi niukasti luotettava tutkimustietoa aiheesta.

– Isoista linjaratkaisuista ei ole meillä paljon käyty keskustelua, vaikka vanhuspalvelut ovatkin olleet kestopuheenaihe. Kotihoidon radikaali muuttuminen -90-luvulla ei ole ollut juurikaan esillä eikä meillä ole myöskään pohdittu ennalta ehkäisevän, pienimuotoisen avun loppumisen seurauksia. Vaikka joitakin tutkimustuloksia on, omaishoidon kokonaiskuva puuttuu. Emme siis pysty arvioimaan julkisten ja yksityisten hoiva- ja tukipalvelujen laadullisia ja määrällisiä eroja.

Professori Teppo Kröger pitää valitettavana sitä, että omaishoidontuki kohtelee kaikkia samalla tavalla eikä ota huomioon ihmisten ja heidän elämäntilanteidensa erilaisuutta. Vammaiset lapset ja heidän vanhempansa Kröger haluaa tässä yhteydessä erityisesti nostaa esiin.

Yksityistäminen ei tuonut säästöjä Britanniassa

Vaikka Suomesta puuttuukin omaishoidon tutkimustietoa ja eri mallien kokeiluja, maailmalta niitä jo löytyy muun muassa Britanniasta. Siellä oli pitkälle Suomen kaltainen julkis palvelujen järjestelmä sosiaalialalla 80-luvulle asti mutta sen jälkeen vanhuspalvelut on käytännössä yksityistetty. Tulokset eivät ole Krögerin mukaan yksisuuntaisia. Britit etsivät koko ajan uudenlaisia tapoja toteuttaa vanhus- ja omaishoitopalveluja.

– Britanniassa palvelujen yksityistäminen on ollut pettymys. Siellä ei ole saavutettu palvelujen laadullisia tai määrällisiä tavoitteita eivätkä myöskään säästötavoitteet ole toteutuneet. Nyt ollaan kehittämässä uutta käyttäjätai kuluttajakeskeistä mallia, jossa ihmisille annetaan henkilökohtaisia budjetteja, joita he sitten käyttävät palvelujen hankkimiseen. On kiinnostavaa nähdä, ovatko tulokset tässä parempia kuin palvelujen ulkoistamisesta saadut kokemukset.

Kaikki samaan tietojärjestelmään

KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Kaikki evankelis-luterilaisen kirkon 430 seurakuntaa ovat ottaneet käyttöön kirkon valtakunnallisen jäsentietojärjestelmän, Kirjurin. Se on korvannut aikaisemmat seurakuntien paikalliset jäsentietojärjestelmät. Kirjuriin merkitään muun muassa seurakuntalaisten kasteet, rippikoulut, avioliiton esteiden tutkinnat ja vihkimiset. Tavoitteena on, että kirkolle tulee säästöjä yhteiseen jäsentietojärjestelmään siirtymisestä noin 3 miljoonaa euroa vuodessa.

Lisäksi jatkossa jäsentietojärjestelmässä ovat seurakuntalaisten nykyisten tietojen lisäksi

myös vanhat, käsin kirjoitetut kirkonkirjojen tiedot. Ne digitoidaan vuoden 2014 loppuun mennessä Kirjuriin. Jo nyt kansalaiset voivat muun muassa liittyä kirkkoon sähköisesti. Tulvaisuudessa myös muita seurakunnan jäseniä palvelevia toimintoja voidaan hoitaa kansalaisliittymän avulla.

– Kunhan digitointi saadaan seurakunnissa päätökseen helpottuu esimerkiksi sukuselvityksien saaminen perunkirjoitusta varten huomattavasti koko maassa. Tarvittavat tiedot voi tilata yhdestä paikasta, sanoo kirkkoneuvos Pirjo Pihlaja Kirkkohallituksesta.

Kirkkopäivien ohjelmassa kulttuuria ja kantavaa keskustelua

KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Joka toinen vuosi järjestettävät Kirkkopäivät pidetään 17.–19.5. Kuopiossa. Kulttuuripainotteisessa suur tapahtumassa on yhteensä 70 ohjelmanumeroa. Esiintyjälistalla on kansainvälisiä huippunimiä sekä iso joukko suomalaisia eturivin ajattelijoita, vaikuttajia ja taideväkeä.

Viikonlopun aikana tapahtumia on ympäri Kuopion keskustaa. Päästradina toimii Kuopion Musiikkikeskus, mutta tapahtumapaiteita nousee myös torille, puistoihin ja ravintoloihin. Torilla kokoontuu muun muassa KirkkoAreena, jossa tunnetut sanankäyttäjät Mikael Jungner, Kaarina Hazard ja Taina West puhuvat suunsa puhtaiksi kirkon itsevaltiaiden rooleissa.

Lontoon King's Collegen teologian professo-

ri Alister McGrath saapuu kysymään, "Onko Jumalassa mitään järkeä?" Hän tarkastelee puheenvuorossaan uskonnon ja tieteen välistä suhdetta sekä uusateismia. Hiljaisuuden etsijät saavat oppaakseen englantilaisen pastori Henry Morganin. Morgan lupaa auttaa suomalaisia löytämään sen, mikä täällä on jo entuudestaan tuttua: hiljaisuuteen kätkeyn aarteen.

Päivien aikana äänessä ovat myös muun muassa hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkunen, nunnna Kristoduli, emerituspiispa Eero Huovinen, europarlamentaarikko Eija-Riitta Korhola sekä sanoittaja ja tuottaja Ilkka Vainio.

Lue koko ohjelma osoitteessa: www.kirkkopaiivat.fi

Laineet lähtevät lähetystyöhön

Raamatunkäännöstyö on vienyt Laineen perheen Afrikkaan kahteen otteeseen. Jyväskylän seurakunnan yhteisen seurakuntapalvelun vt. johtaja Raimo Laine ja Palokan aluekappalainen Teija Laine asuivat perheineen Senegalissa vuosina 1986–95 ja 1998–2000. Kolmentoista vuoden kotimaantyön jälkeen pappispariskunta suuntaa jälleen Afrikkaan lähetyskipinän innoittamina.

MARJA LEENA LUUKKONEN

Laineet matkaavat Senegaliin toukokuun lopussa. Tulevalla kahden vuoden työjaksolla Raimo Lainetta odottavat Läntisen Afrikan ja Ranskan aluepäällikön tehtävät. Teija Laineen vastuulle kuulunevat työalan tiedotus, opetustehtäviä raamattukoulussa sekä kummioppilastoiminnan yhdyshenkilötehtävät. Suomen Lähetysseuralla on nyt Senegalissa yhdeksän työntekijää, Ranskan Marseillessa heitä on kaksi.

Senegalin valtauskonto on islam, jota tunnustaa 94 prosenttia väestöstä. Kristittyjä maan väestöstä on vain noin viisi prosenttia. Suomen Lähetysseuran yhteistyökumppani maassa on Senegalin luterilainen kirkko ja Ranskassa Ranskan yhdistynyt protestanttinen kirkko. Lisäksi Mauritaniassa, Senegalin pohjoisessa naapurissa, Suomen Lähetysseura tekee yhteistyötä Luterilaisen maailmanliiton kanssa.

Laineiden asemapaikka on kaksimiljoonainen pääkaupunki Dakar, josta on hyvät lentoyhteydet Ranskaan sekä maanteitse Mauritaniaan ja Senegalin kirkon keskuspaikkoihin Fatickiin ja Mbouriin. Tällä kertaa Laineet lähtevät matkaan kahdestaan, sillä lapset ovat jo aikuistu-

neet ja lentäneet pois pesästä.

Lähtöpäätöstä helpotti myös se, että useimmat tulevat työtoverit ovat tuttuja, samoin toimintaympäristö. Työkielinä ovat tutut ranska ja sereeri.

– Puhuimme jo vuosia sitten, että ehkäpä, kun lapset ovat aikuisia, voimme lähteä lähetystyöhön uudestaan, jos meitä jossain tarvitaan. Ja nyt on sellainen tilanne, Raimo ja Teija Laine iloitsevat.

Työtä köyhyyden poistamiseksi

Suomen Lähetysseuran työtä innoittaa julistus Jumalan valtakunnan tulemisesta ihmisten keskuuteen. Sen merkkejä näkee kaikkialla missä ihmisarvo ja oikeudenmukaisuus sekä sovinto ja rauha toteutuvat. Lähetysseura toimii hyvän elämän toteutumiseksi kaikkien kohdalla.

– Tämä linjaus tekee työstä erittäin motivoivaa. Saamme julistamisen rinnalla edistää ihmisoikeuksia ja toimimme yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa köyhyyden ja muiden epäkohtien poistamiseksi, Raimo Laine kuvailee modernin lähetystyön tavoitteita.

Nykyään vanhoille ulkomaan työalueille ei lähetetä enää niin paljon

Senegalissa tarvitaan meitä, ja siksi olemme valmiina lähtöön, sanovat Raimo ja Teija Laine. KUVA: MARJA LEENA LUUKKONEN

lähetystyöntekijöitä kuin takavuosina. Työ on mennyt eteenpäin, ja vastuu on siirretty paikallisten käsiin heti, kun se on ollut mahdollista. Joihinkin erityistehtäviin kutsutaan kuitenkin yhä ulkomaisia lähetystyöntekijöitä kumppaneiksi.

Kun kotimaa jää kahdeksi vuodeksi taakse, mitä lähtijät eniten jäävät

kaipaamaan?

– Ehkä kotimaisia marjoja: puolukkaa ja mustikkaa sekä suomalaisia laktoosittomia maitotuotteita, Teija Laine nauraa.

– Senegalin ruoka on niin hyvää, että se kyllä maistuu meille molemmille.

– Ikävä tulee ennen muuta läheisiä

ihmisiä, lapsia perheineen ja etenkin neljää suloista lastenlasta: Oivaa, Alttia, Markusta ja Matiasta, Raimo Laine lisää.

Laineiden yhteydenpito kotimaahan on vaivatonta; Facebook-sivusto, lähetysblogi (Senegalin Laineet) ja tarvittaessa myös Skype ovat ahkerassa käytössä.

Yhteisvastuukeräys tarvitsee arkieläisiä

Ilmoittaudu arkieläiseksi - vaikkapa lista- tai lipaskerääjäksi oman alue seurakuntasi diakoniatyöntekijälle. Jo tunti tai pari ajastasi on suureksi avuksi. Tänä vuonna keräyksen tuotolla autetaan yksinäisiä vanhuksia Suomessa ja Kambodzassa.

Yhteisvastuutapahtumia

HUHTASUO

To 21.2. klo 17.30 Yhteisvastuutempaus Huhtasuon kirkolla. Rekiäjelua, makkaranpaistoa ja muuta mukavaa isoille ja pienille. To 14.3. klo 15-19 Keräystalkoot Seppälän Citymarket. Pe 15.3. klo 14-18 Keräystalkoot Seppälän Prismassa. Su 17.3. klo 18 Yhteisvastuutapahtuma Halssilan kirkolla.

KELTINMÄKI

Su 17.3. klo 14-16 Vesangan pihatapahtuma. Munkkia, kahvia, makkaraa, lettuja, arvontaa, onnenpyörä, tuotemyyntiä, näytelmä lapsille, hevonen. Ke 17.4. klo 19 Konsertti Keltinmäen kirkossa. Ke 24.4. klo 18 YV-ilta Louhestolla.

KESKUSTA

Su 17.2. klo 10 Perhemessu ja perheiden talvitapahtuma Lohikosken kirkolla. Hernekeittoa, kahvia, mehua ja pullaa, ulko- ja sisäleikkejä. Yhteisvastuunfo ja yv-tuotteiden myyntiä. Su 3.3. klo 18 Urkukonsertti Kaupunginkirkossa. Lauttasaaren seurakunnan kanttorin, urkutaiteilija Marjukka Anderssonin konserttiin vapaa pääsy, ohjelma 10 euroa. Tuotto Yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

KORPILAHTI

To 18.4. Lipaskeräystempaus Korpilahden kauppojen edessä. Ti 30.4. Munkkitempaus Väentuvalla. Ke 8.5. klo 18 Kierrä kirkko -tempaus kirkonmäellä.

KUOKKALA

Ke 6.3. klo 15.30-18 Yhteisvastuu-keräyksen talkooilta lipaskeräyksenä Kuokkalan liikekeskuksella. Ke 6.3. klo 15.30-18.30 Arkieläisi-iltat Yhteisvastuulle kirkon pihalla. Myynissä käsitöitä ja YV-tuotteita, makkaraa ja mehua. Lapsille mäenlaskua ja Onnenpyörä.

PALOKKA

Su 24.2. klo 18 Yhteisvastuukonsertti, Annastiina Tahkola, mezzosopraano, Pertti Tahkola, piano ja urut. Su 24.3. klo 18 Yhteisvastuukonsertti, Palokan Viihdelaajat. Su 28.4. klo 18 Yhteisvastuukonsertti, Kirkkokuoro.

SÄYNÄTSALO

To 21.2. klo 19 The Voice of Friends -yhteisvastuukonsertti Neulaskodilla klo 19. Siiri Ahtola, Ilta Fuchs ja Neulaset. Vapaa pääsy, kolehti, yhteisvastuutuotteita ja kahvit. Su 10.3. klo 14-16 Neulassäpinät Neulaskodilla ja pihalla. Koko perheen tapahtuma. Tuotto YV:lle. Ti 30.4. klo 13 Vappumyyjäiset Säynätsalon Pappilassa. Simaa ja munkkeja. La 11.5. klo 16 Ylivoimaa ja yhteisvastuuta Säynätsalon pappilassa. Tule kannustamaan Suomi voittoon Itävallasta jääkiekon MM-kisoissa. Vapaa pääsy. Kahvia, tulosveikkausta ym. Yhteisvastuun hyväksi.

TAULUMÄEN KIRKKO

Su 17.3. klo 15 Yhteisvastuukonsertti. Tenorissimo: Reijo Ikonen, Lasse Riutamaa ja Jussi Makkonen, laulu. Ulla-Stina Ikonen, harppu, kantele. Matti Pesonen, urut. Ohjelma 10 e. To 25.4. klo 19 Duke Ellingtonin Sacred Concert, Lux Auribus ja Ilmavoimien soittokunta, solistina Johanna Almark. Ohjelma 10/5 e.

TIKKAKOSKI

Su 28.4. Myyjäiset ja lounas jumalanpalveluksen jälkeen yhteisvastuun ja Tikkakosken nimiköyläkeräyksen hyväksi.

VAAJAKOSKI

La 23.3. YV-tapahtuma klo 10-13. Mukavaa menoa koko perheelle kirkolla. Ti 16.4. Konsertti klo 18 kirkolla. Vapaa pääsy, kolehti Yhteisvastuu-keräykselle. La 11.5. YV-lätkäiläpäivä klo 15.30. Tule katsomaan Suomi-Itävalta ottelua kirkolle. Puffetti.

Kesyttä kiire, rohkaisee Aino Suhola

- Kiltit naiset eivät ole taivaassa eivätkä helvetissä. He ovat ruuhkassa sillä välillä, toteaa kirjailija Aino Suhola.

Aino Suhola puhuu Naisia kaivolla -illassa aiheesta Nainen ruuhkassa -kiireen kesytys.

Suholan mukaan kilteillä naisilla on ruuhkavuosien sijasta jatkuvat ruuhkavuoret, joiden rinteillä he kiipeilevät tai ovat kontallaan koko elämänsä halki.

- On luotava ura ja perustettava perhe. Jos hyvin suoriutuu, ehtii vaihtaa

vaipat lapsilleen ja vanhemmilleen.
- Pysähtyminen pelottaa. Reippaana oleminen ja mukakiirekin on turvallista. Ansaitsemisesta seuraa jotain hyvää. Armo on outo sana. Ei siihen yhtäkkiä uskalla.

-Entä jos aloittaisi kiireen kesytyksestä, Aino Suhola rohkaisee ja kutsuu naisia kaivolle ammentamaan armoa pisara kerrallaan.

Naiset kaivolla 18.2. Marttakeskus, Yliopistonkatu 11 Kahvit klo 18. Kahvi- ja ohjelmakortin hinta 10 €. Juonto Ulla-Maija Kovanen, musiikki Maiju Koponen. Tilaisuuden järjestää Kansan Raamattuseura.

Kirkko palkitsi Voimala-ohjelman

Kirkkohallitus palkitsi Voimalan Kirkon viestintäpalkinnolla. Voimala käsitteli vaikeita yhteiskunnallisia ja eettisiä kysymyksiä journalistisesti korkeatasoisesti väistämättä asioiden kipeitäkin puolia.

KIRKON TIEDOTUSKESKUS

Arkipiispa Kari Mäkinen luovutti seitsemäntuhannen euron viestintäpalkinnon Voimalan toimittajille Marketta Mattilalle ja Raisa Rauhamaalle.

- Voimalassa ei katsottu ylhäältä eikä alhaaltapäin, ei haastateltavia eikä katsojia. Se haastoi aikuisuuteen ja tuki aikuista keskustelua. Oh-

jelma antoi tilaa sekä katsojalle että haastateltaville tavalla, joka oli samanaikaisesti ymmärtävä ja kriittinen, Mäkinen totesi.

Ohjelmassa keskusteltiin usein kirkon kannalta ajankohtaisista ja tärkeistä teemoista ammattimaisesti ja mielenkiintoisesti. Keskusteluohjelma Voimala aloitti vuonna 2003, ja viimeinen Voimalan lähetys nähtiin huhtikuussa 2012.

Kirkon viestintäpalkinto jatkaa vuodesta 1975 jaetun Kirkon tiedonvälityspalkinnon perinnettä. Kirkkohallitus jakaa Kirkon viestintäpalkinnon henkilöille, jotka tuovat viestinnällään merkittävällä tavalla esiin kristillistä sanomaa, kristillistä tietoa tai kristinuskon mukaisia elämänervoja.

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
www.ilmainenneuvo.fi

Kuolinilmoitukset ja
-kiitokset seurakuntalehdessä
Ota yhteyttä ilmoitusmarkkinointi
p. 020 754 2000
ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

TEKSTARITUPU
vastaa tyttöjen
ja poikien kysymyksiin.
Voit tekstata milloin
vain normaalin
tekstiviestin
hinnalla.
Viesteihin
vastataan
koulupäivinä.
040-132 6010

PALVELEVA PUHELIN
01019 0071
evl.fi/palvelevanetti
Keskusteluapua nimettömänä
ja luottamuksellisesti.
Su-to klo 18-01 ja
pe-la klo 18-03.

Jalkahoidot, hieronnat
ja lahjakortit
Hierontapiste Iisopista,
Liisa Nipuli
Kauppakatu 28 A 54
050 362 27 44

Juhlan Paikka
Pito- ja juhlapalvelu
PUNAINEN PIRTTI KY
Ilmarisenkatu 20, 40100 Jyväskylä
p. (014) 378 1802 www.punainenpirtti.fi

Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä p. 020 754 2309
jaana.mehtala@kotimaa.fi
KOTIMAA-YHTIÖT

Kaikkille Teille
Tilausajoa
edullisesti ja
luotettavasti
13-48 paikkaisilla
turistibusseilla
Puh. 014-216 300
petri.ilola@kaikkileille.com JYVÄSKYLÄ

OPISTOLAISPÄIVÄ 17.2.
JYVÄSKYLÄN
KRISTILLISELLÄ OPISTOLLA

klo 11 Wähäväkisten messu, opistolla, Urpo Karjalainen
klo 12 Lounas
klo 13 Seurat, Urpo Karjalainen, Jaakko Löytty ja Olavi Vuori
klo 14 Kahvit
klo 14.30 Kannatusyhdistyksen vuosikokous

TERVETULOA KAIKKI OPISTON ENTISET JA NYKYISET OPISELIJAT JA OPISTON YSTÄVÄT.

Tiedot vuosikurssien kokoontumisesta ja majoitusvaraukset: toimisto@jko.fi

JYVÄSKYLÄN KRISTILLINEN OPISTO Sulkulantie 28, 40520 Jyväskylä Puh. (014) 3348 000, www.jko.fi

*Ystävänäpäivä lähestyy.
Muista ystävääsi tilaamalla
hänelle Askel-lehti.*

Hyvä ystävä on suuri lahja. Kerro se hänelle tilaamalla mielenkiintoista luettavaa, jossa on sanoma.

Monet lukijat vertaavat Askelta ystävään. Se virkistää, lohduttaa ja luo hyvää mieltä. Ehkä se on juuri sitä, mitä haluaisit antaa ystävällesi juuri nyt ystävänäpäivänä.

Tilaa Askel 6 kk 29€
(norm. 42 €)

Tilaukortti

Kyllä kiitos! Tilaan Itselleni Lahjaksi

Tilaan Askel-lehden määrällisena tilauksena **6 kk hintaan 29 €** (norm. 42 €).
Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta.

Minulle saa lähettää tietoa ja tarjouksia sähköpostilla ja tekstiviestillä.

25 3/13

TILAAJA/MAKSAAJA
Nimi _____
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____
Puhelin _____
Sähköposti _____
Allekirjoitus (alle 18-vuotiaalta huoltajan allekirjoitus) _____

SAAJA (jos eri kuin maksaja)
Nimi _____
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____
Puhelin _____

Voit tilata lehden myös:
Soittamalla 020 754 2333
• Lankapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 7,02 snt/min.
• Matkapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.
Sähköpostilla: tilauspalvelut@kotimaa.fi. Tilauksennumerosi 25 3/13.
Netistä: www.askellehti.fi/tarjous

Askel maksaa posti- maksun.

Kotimaa-yhtiöt
Vastauslähetyksen
Tunnus 5001582
00003 Helsinki

Tilaus päättyy automaattisesti tilausajan loputtua. Tarjous on voimassa 31.3.2013 saakka ja koskee vain uusia tilaajia Suomessa. Alle 18-vuotiaalla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilö- tietolain mukaisesti. 1.1.2013 alkaen vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien verkanta on 10 % ja Digiliden 24 %.

Maire Kettu, Matti Björk, Anneli Kesämäki, Jenni Salonen, Riitta Hiljanen, Elina Vepsäläinen ja Elvi Sipilinen. KUVA: KAARINA HEISKANEN

diakonian tilastoissa. Diakonian vastaanotolla on ilo, kun voi kutsua asiakkaita yhteiseen ruokahetkeen ja osoittaa heille paikan jonne tulla tutustumaan uusiin ihmisiin ja osallistumaan toimintaan, Vepsäläinen sanoo.

Mikä laulaen tulee se ruokailen menee

Huhtasuon kirkolla on järjestetty syksyistä lähtien hyväntekeväisyyskonsertteja. Vapaaehtoisella ohjelmamaksun ja kahvirahan tuotolla rahoitetaan ruokailtoja. Esiintyjät ovat laulaneet ja soittaneet ilmaiseksi. Konserttien järjestely ja esiintyjien etsiminen on ollut Matti Björkin heiniä, yhteistyössä kanttori **Matti Mertasen** kanssa. Konserttien tarjoilut sujuvat kolmen emännän voimin.

Vapaaehtoistyötä riittää.

- Huhtasuollakin on paljon yksin asuvia vanhuksia ja huonosti liikkuvia ihmisiä, jotka eivät pääse yksin minnekään. Vapaaehtoiset voisivat auttaa heitä kirkkoon, kauppaan ja ulkoilemaan, ruokatiimiläiset ideoivat.

He vinkkaavat, että toimintamallia voisi soveltaa muissakin alueeseurakunnissa. Vapaaehtoinen osallistuminen antaa tekijälleen paljon. Porukkaa motivoi Raamatun pohjalta nouseva auttamisen halu; auttamisessa yhdistyvät leipä, läsnäolo ja Sana.

- On mahtavaa olla rinnallakulkijana sen hetken. Ruokailloista ei ole kiire pois eikä se työ väsyttä; oman kodin siivoaminen väsyttää enemmän, Maire Kettu nauraa

- Ruumiillisesti voi olla väsynyt, mutta mieli on iloinen, kun on saanut palvella, sanoo Anneli Kesämäki.

- Ikä tulee jo vastaan, mutta en halua olla neljän seinän sisällä, myötäilee Elvi Sipilinen.

- Kotoa lähtiessä saatan olla väsynyt, mutta tällä ilostun, kun työn ohella heitetään huulta ja nauretaan, Riitta Hiljanen sanoo.

- Olen saanut Jeesuksen kautta uuden elämän, siksi tahdon osallistua tähän, Jenni Salonen iloitsee.

Hyväntekeväisyyskonsertti Huhtasuon kirkossa 24.2. klo 18. Hiekkavirran sisarusset, säästös Saara Mörsky, Mervi Behm. Kahvit. Vapaaehtoinen maksu 5 euroa.

Ruokailat vapaaehtoisvoimin

Noin sata ruokailijaa kokoontuu joka toinen maanantai Huhtasuon kirkolle kotiruoan ja yhteisen ohjelman äärelle. Sitä ennen vapaaehtoiset ovat hankkineet raaka-aineet ja valmistaneet ruoat.

KAARINA HEISKANEN

- Täällä on tarjolla sitä varsinaista äitien tekemää ruokaa, **Matti Björk** kehaisee vapaaehtoisten rivakkuutta.

Sekä diakoni **Elina Vepsäläinen** että vapaaehtoiset **Matti Björk**, **Riitta Hiljanen**, **Anneli Kesämäki**, **Maire Kettu**, **Jenni Salonen** ja **Elvi**

Sipinen iloitsivat siitä, että ruokailat ovat enemmän kuin ruokatarjoilua.

- Tämä ei ole ruoka-apua vaan kohtaamisia. Täältä moni on saanut intoa tulla itse järjestämään ruokailtoja ja osallistumaan seurakunnan toimintaan, Elina Vepsäläinen toteaa.

- Aikamoinen puheensorina täällä maanantai-iltaisina käy, ja on hienoa, kun eri sukupolvet ja muutenkin keskenään erilaiset ihmiset kohtaavat. Sellaisia tilaisuuksia saisi olla enemmän, Vepsäläinen jatkaa.

- Lisäksi moni laittaa vain harvoin lämpimän ruoan kotonaan. Täällä he saavat edes joskus lämmintä ruokaa, Riitta Hiljanen sanoo.

Ruokailloissa on hartaushetki ja

yhteislauluja. Laulamistakin vastaa vapaaehtoinen kuoro ja soittaja. Tilat ovat Huhtasuon alue seurakunnan panos järjestelyihin; mukana illoissa ovat yleensä pappi, diakoni tai lapsityönohjaaja. Elämän Leipä -Ruokapankin Huhtasuon "sivukonttori" on lahjoittanut ruokia, samoin kuin jotkut kaupat.

Apua moneen nälkään

Ruokailat vastaavat monenlaisen tarpeeseen. Alueelta on lakkautettu Perttulan ruokala, josta vastasi Työtömien yhdistys, kylätoimiston toiminta on toistaiseksi katkolla, ja mo-

ni muu palvelu on siirtynyt bussimatkan päähän keskustaan.

Kirkko on Huhtasuolla tätä nykyä niitä harvoja paikkoja, jossa ihmiset voivat kokoontua.

Huhtasuolla ihmisten tarpeet ovat moninkertaiset verrattuina muihin lähiöihin. Työttömyyslukemat ovat korkeammat, alueella on enemmän maahanmuuttajia, yksinhuoltajia ja yksin asuvia vanhuksia kuin muualla Jyväskylässä.

- Aluetta on katsottava "huhtasuosilmillä", päättäjätkin sen tunnustavat. Ja vähävaraisten asian pitäisi olla yhteiskunnan hoidossa, ei seurakuntien, Björk huomauttaa.

- Huhtasuon erityisyys näkyy myös

ihmettelijä

SIRPA KOIVISTO

Olen **Reijo Bohm**, 62 vuotta. Minulla on optikkoliike Jyväskylän keskustassa. Perheeseeni kuuluvat vaimo, aikuinen poika ja kolme koiraa Patu, Arttu ja Herbert.

Ajan lähes päivittäin töihin Toivakan Ruuhimäestä, jossa on vanhempien kotitila. Meillä on myös kaupunkiasunto, mutta vietän siellä aika vähän aikaa. Viihdyn Ruuhimäessä, sillä siellä on aina jotakin pientä tekemistä. Aloittamme usein päivän lämmittämällä puusaunan ennen töihin lähtöä.

Olen toiminut optikkoyrittäjänä parikymmentä vuotta. Lähdin 16-vuotiaana oppijaksi kello- ja kultasepäniikkeen kaverin kävin siinä ohessa iltalukion. Valmistuttuani lukiossa opiskelin Helsingin terveydenhuolto-oppilaitoksessa optikoksi. Työskentelin 20 vuotta ensin toisen palveluksessa ennen kuin ryhdyin

yrittäjäksi. Yrittäjänä toimiminen on vaatinut riskin ottamista, pitkäjänteisyyttä ja vastuuntuntoa. Lisäksi on ollut hirveä määrä asioita, joista on pitänyt kantaa huolta.

Vastaavasti työ on antanut minulle paljon. Minusta on mukava palvella asiakkaita, kysellä kuuluisia ja vaihtaa ajatuksia. Luonani käy vanhoja asiakkaita Kiteeltä ja Seinäjoelta asti. Minulle on tärkeää, että asiakkaat ovat tyytyväisiä ja että he lähtevät pois hyvällä mielellä.

Yrittäjän leipä on tänä päivänä paljon tiukemmassa kuin ennen. Verot ja muut maksut nousevat ja tuntuu siltä, että vapaa-aikaa on vähemmän. Yrittäjäksi aikovalta vaaditaan sitkeyttä. Vierastan eläkeiän nostamista. Minusta olisi parempi antaa nuorille töitä ja päästää vanhemmat työntekijät nauttimaan eläkepäivistä. Olen miettinyt eläkkeelle jäämistä, mutta taidan siitä huolimatta jatkaa liikkeen pitämistä. Jatkajaa

tähän työhön ei ole näköpiirissä.

Vanhemmillani oli Ruuhimäessä pieni maanviljelystila ja paja. Kasvoin jo pienestä pitäen työntekoon. Siihen aikaan oli itsestään selvää, että toisia autetaan, oli sitten kysymys perheenjäsenestä tai naapurista. Opin myös, että kaikki työ on arvokasta.

Muistelen lapsuudenkotiani lämmöllä. Kodissamme oli paljon rakkautta ja erityisesti äidilläni riitti aikaa ja huolenpitoa meille kaikille. Arkena tehtiin töitä, mutta pyhänä levättiin ja kuunneltiin jumalanpalvelus radiosta. Elämä oli aineellisesti köyhempää, mutta henkisesti rikkaampaa. Nykyään kaikki on kiristynyt. Ei ole varmaa työpaikkaa, ja koko ajan on hirveä kiire. Vanhemmilli ei ole riittävästi aikaa lapsille, huoli toimeentulosta on monilla jatkuvasti läsnä.

Rahan valta on aikamoinen. Pitäisi saada asunto maksettua, ruokaa pöytäni, lapsille vaatteita, kännyköi-

Asiakkaiden tyytyväisyys ja hyvä mieli on Reijo Bohmille tärkeää. KUVA: SIRPA KOIVISTO

tä ja mitä ikinä muillakin on. Uskon, että kaikilla vanhemmilla on huoli lapsista, mutta aika ei vain tahdo riittää.

Pelkään, että inhimillisuus ja ihmisyydet ovat katoamassa. Tekniikka on kehittynyt valtavasti, mutta onko ihminen henkisesti kehittynyt. Kuitenkin meillä kaikilla voisi olla täällä hyvä olla.

Koirien kanssa temmeltäessä olen huomannut, miten eläimetkin kaipeavat hellyyttä ja huolenpitoa. Niin

on myös ihmisten laita. Kaikkia pitäisi kannustaa elämässä eteenpäin. Liikkeessäni käy paljon iäkkäitä ihmisiä ja olen huomannut, että yhteistä heille on positiivinen elämäntilanne. Se on puolet terveyttä. Yrittäjän suhtautua elämään lempeästi. Joka aamu kiitän siitä, että saan olla terve ja voin lähteä töihin. Ja kun päivän työt on tehty, suljen liikkeen, ajan Ruuhimäkeen ja lämmitän saunan. Siellä on hyvä rauhoittua ja miettiä asioita.